

Ett undantag från krav på laddningspunkter för ideella organisationer KN2024/01868 Remissvar från 2030-sekretariatet

Sammanfattning

Det bör vara möjligt att bevilja undantag från EPBD:s krav på laddinfrastruktur för befintliga verksamheter med uppvärmda lokaler och mer än 20 p-platser. Att ge undantag för *samtliga* ideella organisationer och *inga* andra typer av verksamheter är dock fel väg. Vi föreslår istället en dispensmöjlighet från lagkravet med utformning liknande hur lokala drivmedelsförsäljare kan beviljas undantag från kravet på att tillhandahålla förnybara drivmedel.

Bakgrund

Inom [EU-direktivet om byggnaders energiprestanda \(EPBD\)](#) infördes 2018 krav på att befintliga, uppvärmda byggnader med fler än 20 parkeringsplatser ska ha minst en laddningspunkt för elfordon från den 1 januari 2025. Boverket bedömde då att det inte fanns skäl att införa undantag från kraven, men [Regeringskansliet föreslår nu ett generellt undantag för ideella organisationer](#).

2030-sekretariatets synpunkter

En snabb omställning av transportsektorn är avgörande för att nå nationella klimatmål och EU:s klimatkrav på Sverige. I detta är elfordon centrala, vilket regeringen återkommande betonar, men elbilsmarknaden har bromsat in och utbyggnaden av laddinfrastruktur saktar ner även om det ännu inte syns i statistiken över invigda laddare. Därför är det i grunden positivt att det i plan- och byggförordningen år 2020 skrevs in att parkeringar med mer än 20 parkeringsplatser ska ha minst en laddpunkt. Utifrån detta behövs det tungt vägande skäl för att peka ut aktörer som inte tänks delta i omställningen.

Vi sympatiserar med regeringens utpekande av ”bygdegårdar, idrottsföreningar och andra ideella organisationer” som aktörer särskilt värda att värna. Merparten av dessa har dock troligen inte både uppvärmda ytor och fler än 20 egna parkeringsplatser; uppfylls inte detta omfattas man inte av kravet och undantag behövs inte. Därtill har många ideella organisationer redan installerat laddare eller planerat för detta; exempelvis har Svenska Kyrkan ambitiösa och delvis redan realiserade planer och betonar att kyrkan är en väl lämpad plats för laddning. Slutligen finns åtskilliga ideella organisationer med betydande omsättning men som ändå får automatiskt undantag med regeringens förslag, då de

sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, vilket pekar på hur vitt skilda villkor denna kategori har.

Begränsat undantag

Det kan finnas ställen där ett krav på att installera laddstationer skulle medföra mycket stora kostnader, exempelvis för att det saknas tillräcklig kapacitet i det lokala elnätet. Det är dock inte unikt för ideella organisationer, utan kan t.ex. gälla lanthandel, mindre företag, friskolor eller lokala företag inom besöksnäringen. Vidare kan förstås verksamhet som bedrivs i ideell form vara väl så ekonomiskt välmående som exempelvis en ekonomisk förening eller ett mindre bolag.

Vidare finns platser där parkering sker relativt sällan, vilket gör laddplatser mindre viktiga eller kostnadseffektiva. Det kan t.ex. gälla hembygdsgårdar eller fotbollsplaner, men om de inte har lokaler som till vardags är uppvärmda så är de ändå undantagna. Därtill kan sådana förhållanden förstås gälla även om aktören är kommersiell, t.ex. en arrangör av säsongsbaserad eller helgcentrerad turism.

Att undanta *samtliga* ideella organisationer och *inga* andra är sammantaget en mindre välavvägd begränsning.

Laddkrav

Aktörer som ofrivilligt installerar laddstationer kan förväntas välja billiga lösningar med låg effekt (typiskt sett 3.6 kW). Redan denna effekt räcker med råge för att på ett par timmar ladda motsvarande den typiska körsträckan för att ta sig till och från t.ex. fotbollsträningen, gudstjänsten eller föreningsmötet, men för ett flitigt nyttjande bör laddkapaciteten troligen vara högre.

Vi konstaterar att samtliga aktörer som omfattas av kravet kan söka finansiering för den del som överstiger lagkravet, dvs om man väljer att installera fler än en laddare eller mer avancerad laddutrustning än lagens krav på en enda enkel laddare. Detta bör förtydligas.

Alternativ utformning

Då detta krav återfinns i plan- och bygglagen och alltså är nationell lagstiftning, kan Sverige också fritt utforma undantag från detsamma. En närliggande parallell är den så kallade pumplagen, som automatiskt undantog mindre drivmedelsstationer från kravet på att tillhandahålla minst ett förnybart drivmedel, och där samtliga andra oavsett storlek kunde lämna in en motiverad ansökan om dispens, vilket i nästan alla fall beviljades.

Vi föreslår att inget generellt undantag för ideella organisationer ges, men att möjlighet till dispens införs. Grunder för att bevilja dispens kan då vara en långt högre kostnad än den genomsnittliga eller en långt lägre nyttjandegrad, som exempelvis kan bero på att verksamheten endast sker någon dag i veckan eller är säsongsbaserad. Också omedelbar närhet till annan publik laddning bör kunna vara skäl för undantag.

Slutord

2030-sekretariatet uppmärksammar bl.a. med utmärkelsen LaddGuldet aktörer som bidrar till omställningen till elektromobilitet. Vi har åtskilliga gånger bevittnat hur omställningen till en början skett motvilligt, men sedan blivit en självklar och uppskattad del av verksamheten. Det gäller också ideell sektor, som det vore olyckligt att ensidigt peka ut som den del av samhället som ska vara sist att ställa om till hållbar mobilitet. Vi tackar därutöver Regeringskansliet för en väl genomförd

För 2030-sekretariatet, 18 oktober 2024

Mattias Goldmann